

PRAVILNIK

O SADRŽAJU I NAČINU IZDAVANJA OBRASCA IZVEŠTAJA O POVREDI NA RADU I PROFESIONALNOM OBOLJENJU

("Sl. glasnik RS", br. 72/2006, 84/2006 - ispr., 4/2016, 106/2018 i 14/2019)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se sadržaj i način izdavanja obrasca izveštaja o povredi na radu i profesionalnom oboljenju koji se dogode na radnom mestu.

Član 2

Izveštaj o povredi na radu sadrži:

- 1) podatke o poslodavcu;
- 2) podatke o poslodavcu korisniku;
- 3) podatke o poslodavcu fizičkom licu;
- 4) podatke o povređenom;
- 5) podatke o povredi na radu;
- 6) podatke o neposrednom rukovodiocu povređenog;
- 7) podatke o očevicu;
- 8) nalaz i mišljenje lekara koji je prvi pregledao povređenog;
- 9) organizaciju za zdravstveno osiguranje.

Član 3

Izveštaj o profesionalnom oboljenju sadrži:

- 1) podatke o poslodavcu;
- 2) podatke o licu određenom za bezbednost i zdravlje na radu kod poslodavca;
- 3) podatke o zaposlenom koji je oboleo od profesionalnog oboljenja (u daljem tekstu: oboleli od profesionalnog oboljenja);
- 4) podatke o neposrednom rukovodiocu obolelog od profesionalnog oboljenja;
- 5) podatke o radnom mestu, poslovima i vremenu koje je oboleli od profesionalnog oboljenja proveo na radu na tim poslovima;
- 6) podatke o vrsti profesionalnog oboljenja i merama bezbednosti i zdravlja na radu koje su primenjivane na radnom mestu na kojem je oboleli od profesionalnog oboljenja radio;
- 7) nalaz i mišljenje zdravstvene ustanove koja je utvrdila postojanje profesionalnog oboljenja.

Član 4

(Brisan)

Član 5

Izveštaji o povredi na radu i profesionalnom oboljenju koji se dogode na radnom mestu izdaju se na obrascu propisanom ovim pravilnikom. Izveštaj o povredi na radu (Obrazac 1.) i Izveštaj o profesionalnom oboljenju (Obrazac 2.), odštampani su uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni deo.

Izveštaj o povredi na radu (Obrazac 1.) popunjava se u skladu sa napomenom sadržanom u tom obrascu, a dostavlja se nadležnom organu bez dela koji se odnosi na napomenu.

Obrasci izveštaja propisani ovim pravilnikom štampaju se i izdaju u formatu A4.

Član 6

Izveštaj o povredi na radu i profesionalnom oboljenju koji se dogode na radnom mestu (u daljem tekstu: izveštaj) popunjava se u pet primeraka.

Izveštaj popunjava poslodavac tako što odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od časa saznanja da je došlo do povrede na radu ili profesionalnog oboljenja, u odgovarajući obrazac neposredno upisuje sve podatke propisane ovim pravilnikom.

Nakon što upiše sve podatke propisane ovim pravilnikom, poslodavac bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 časa od časa upisa podataka, svih pet primeraka izveštaja dostavlja zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršen pregled povređenog ili utvrđeno profesionalno oboljenje, radi unošenja u sadržinu izveštaja nalaza i mišljenja lekara, odnosno zdravstvene ustanove.

Lekar koji je pregledao povređenog, odnosno zdravstvena ustanova koja je utvrdila profesionalno oboljenje upisuje u izveštaj nalaz i mišljenje u roku od dva dana od dana njegovog prijema i popunjeni izveštaj dostavlja poslodavcu bez odlaganja, a najkasnije narednog dana.

Član 7

Izveštaj u koji su upisani svi podaci propisani ovim pravilnikom i nalaz i mišljenje lekara, odnosno zdravstvene ustanove, poslodavac, u roku od dva dana od dana prijema popunjenog izveštaja, dostavlja filijali Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje kod koje povređeni ili oboleli od profesionalnog oboljenja ostvaruje prava utvrđena propisima o zdravstvenom osiguranju.

Filijala Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje overava svih pet primeraka izveštaja, od kojih zadržava jedan primerak izveštaja za svoje potrebe, a ostale primerke vraća poslodavcu.

Poslodavac jedan primerak overenog izveštaja zadržava za svoje potrebe, jedan primerak izveštaja dostavlja zaposlenom odmah, a najkasnije u roku od dva dana od njegovog prijema, jedan primerak izveštaja dostavlja filijali Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje i jedan primerak izveštaja dostavlja ministarstvu nadležnom za rad - Upravi za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 8

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o sadržini i načinu izdavanja liste o povredi na radu ("Službeni glasnik RS", broj 2/92).

Član 9

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Obrazac 1.
IZVEŠTAJ O POVREDI NA RADU

I. PODACI O POSLODAVCU

1.	Naziv poslodavca (pun naziv pravnog lica, odnosno preduzetnika)	
2.	Sedište i adresa (ulica i broj, opština, mesto, država)	
3.	E-pošta	
4.	Registarski broj obveznika doprinosa	
5.	PIB	
6.	Šifra delatnosti	
7.	Broj zaposlenih	

II. PODACI O POSLODAVCU KORISNIKU

8.	Naziv poslodavca korisnika (pun naziv pravnog lica, odnosno preduzetnika)	
9.	Sedište i adresa (ulica i broj, opština, mesto, država)	
10.	E-pošta	
11.	Matični broj	
12.	PIB	
13.	Šifra delatnosti	
14.	Broj zaposlenih	

III. PODACI O POSLODAVCU FIZIČKOM LICU

15.	Ime i prezime	
16.	JMBG	
17.	Adresa i mesto	
18.	Telefon	

19.	E-pošta	
-----	---------	--

IV. PODACI O POVREĐENOM

20.	Ime i prezime		
21.	JMBG		
22.	Pol		
23.	Starost povređenog		
24.	Prebivalište, odnosno boravište	Ulica i broj	
		Mesto, opština	
		Država	
25.	Državljanstvo		
26.	Naziv države		
27.	Radni status		
28.	Zanimanje		
29.	Nivo kvalifikacije		
30.	Radno iskustvo na poslovima na kojima se povreda dogodila (GGMMDD)		

V. PODACI O POVREDI NA RADU

31.	Datum kada se povreda dogodila (GGGGMMDD)		
32.	Vreme kada se povreda dogodila		
33.	Radni sat od početka rada		
34.	Adresa (ulica i broj)		
35.	Opština		
36.	Mesto		
37.	Država		
38.	Radno mesto gde se povreda dogodila, odnosno na redovnom putu od stana do mesta rada ili obrnuto		
39.	Radna sredina		
40.	Proces rada		
41.	Specifična fizička aktivnost		
42.	Izvor povrede		
43.	Kontakt - način povređivanja		
44.	Uzrok povrede		
45.	Da li je u momentu povrede povređeni radio na radnom mestu sa povećanim rizikom		

VI. PODACI O NEPOSREDNOM RUKOVODIOCU POVREĐENOG

46.	Ime i prezime	
-----	---------------	--

VII. PODACI O OČEVICU

47.	Ime i prezime	
48.	Adresa prebivališta	

Datum popunjavanja obrasca:

Mesto:

M.P.

M.P.

POSLODAVAC KORISNIK

POSLODAVAC

ODGOVORNO LICE

ODGOVORNO LICE

(ime, prezime i potpis)

(ime, prezime i potpis)

VIII. NALAZ I MIŠLJENJE LEKARA KOJI JE PRVI PREGLEDAO POVREĐENOG

49.	Naziv i adresa zdravstvene ustanove u kojoj je povređeni pregledan	
50.	Dijagnoza i lokalizacija povrede (upisati šifru i naziv dijagnoze iz MKB 10, od najteže ka najlakšoj)	<input type="text"/>
51.	Spoljni uzrok povrede po klasifikaciji MKB 10 (W01-Z99)	<input type="text"/>
52.	Vrsta povrede	<input type="text"/>
53.	Povređeni deo tela	<input type="text"/>
54.	Ocena težine povrede (1 - laka, 2 - teška, 3 - smrtna)	<input type="text"/>
55.	Druge primedbe lekara (da li je povređeni pod uticajem alkohola, psihoaktivnih supstanci i sl.)	
56.	Da li je povređeni sprečen za rad više od tri uzastopna kalendarska dana	<input type="text"/>
57.	Procenjen broj izgubljenih kalendarskih dana	<input type="text"/>

Datum:

Mesto:

M.P.

POTPIS LEKARA

ORGANIZACIJA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Datum prijema Izveštaja o povredi na radu:

Datum utvrđivanja povrede na radu:

Mesto:

M.P.

ODGOVORNO LICE

Jedinstveni broj povrede na radu:

NAPOMENA:

Uputstva za popunjavanje

I. Podaci o poslodavcu

Podatke o poslodavcu od tač. 1. do 7. popunjava poslodavac koji je obveznik uplate doprinosa za obavezno socijalno osiguranje (poslodavac, agencija za privremeno zapošljavanje, odnosno studentska ili omladinska zadruga i sl.).

1. Upisati naziv poslodavca (pun naziv pravnog lica, odnosno preduzetnika).
2. Upisati sedište i adresu poslodavca (ulica i broj, opština, mesto, država).
3. Upisati e-poštu poslodavca.
4. Upisati registarski broj obveznika doprinosa.
5. Upisati poreski identifikacioni broj.
6. Upisati pretežnu šifru delatnosti poslodavca (četvorocifreni broj) u skladu sa propisom kojim se uređuje klasifikacija delatnosti.
7. Upisati šifru za broj zaposlenih kod poslodavca na dan kada se dogodila povreda na radu prema šifarniku iz Tabele 1. Poslodavac se ne računa u broj zaposlenih.

Tabela 1

Šifra	Značenje
0	bez zaposlenih
1	od 1-9 zaposlenih
2	od 10-49 zaposlenih
3	od 50-249 zaposlenih
4	od 250-499 zaposlenih
5	500 i više zaposlenih
9	broj zaposlenih nije poznat

II. Podaci o poslodavcu korisniku

Podatke o poslodavcu korisniku od tač. 8. do 14. popunjava poslodavac korisnik kod koga, pod njegovim nadzorom i rukovođenjem, ustupljeni zaposleni, lice koje je član omladinske ili studentske zadruge privremeno obavlja poslove.

8. Upisati naziv poslodavca korisnika (pravnog lica, odnosno preduzetnika kod koga ustupljeni zaposleni privremeno obavlja poslove, odnosno lice koje je član omladinske ili studentske zadruge).
9. Upisati sedište i adresu poslodavca korisnika (ulica i broj, opština, mesto, država).
10. Upisati e-poštu poslodavca.
11. Upisati matični broj.
12. Upisati poreski identifikacioni broj.
13. Upisati pretežnu šifru delatnosti poslodavca (četvorocifreni broj) u skladu sa propisom kojim se uređuje klasifikacija delatnosti.
14. Upisati šifru za broj zaposlenih kod poslodavca na dan kada se dogodila povreda na radu prema šifarniku iz Tabele 1. Poslodavac se ne računa u broj zaposlenih.

III. Podaci o poslodavcu fizičkom licu

Podatke od tač. 15. do 19. popunjava poslodavac fizičko lice - nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koji se bavi poljoprivrednom proizvodnjom, u skladu sa zakonom.

15. Upisati ime i prezime fizičkog lica.
16. Upisati jedinstveni matični broj građana (fizičkog lica).
17. Upisati adresu i mesto fizičkog lica.
18. Upisati broj telefona fizičkog lica.
19. Upisati e-poštu fizičkog lica.

IV. Podaci o povređenom

Podatke o povređenom u zavisnosti od vrste radnog angažovanja popunjava poslodavac, odnosno poslodavac korisnik, odnosno poslodavac fizičko lice.

20. Upisati ime i prezime.
21. Upisati jedinstveni matični broj građana.
22. Upisati šifru za pol povređenog prema šifarniku iz Tabele 2.

Tabela 2

Šifra	Značenje
1	muški
2	ženski

23. Upisati šifru za starost povređenog prema šifarniku iz Tabele 3, odnosno godine starosti na dan kada se dogodila povreda.

Tabela 3

Šifra	Značenje
00	manje od 1 godine
01	1 godina starosti
...	...itd.
10	10 godina starosti
...	...itd.
32	32 godine starosti
...	...itd.
90	90 godina starosti
98	stariji od 90 godina
99	starost nije poznata

24. Upisati prebivalište, odnosno boravište povređenog (ulica i broj, mesto, opština, država).

25. Upisati šifru za državljanstvo povređenog prema šifarniku iz Tabele 4.

Tabela 4

Šifra	Značenje
0	državljanstvo nepoznato
1	državljanin Republike Srbije
2	državljanin Evropske unije
3	državljanin države izvan Evropske unije

26. Upisati naziv države čije državljanstvo je stekao povređeni.

27. Upisati šifru za radni status povređenog prema šifarniku iz Tabele 5.

Tabela 5

Šifra	Značenje
000	radni status nepoznat
100	preduzetnik (sa ili bez zaposlenih)
301	zaposleni je u radnom odnosu na neodređeno vreme sa punim radnim vremenom
302	zaposleni je u radnom odnosu na neodređeno vreme sa nepunim radnim vremenom
310	zaposleni je u radnom odnosu na određeno vreme sa punim radnim vremenom
311	zaposleni je u radnom odnosu na određeno vreme sa nepunim radnim vremenom
312	lice koje obavlja privremene i povremene poslove u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad
320	lice koje obavlja poslove kućnog pomoćnog osoblja u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad
321	lice u radnom odnosu, odnosno zaposleni upućen na rad u inostranstvo, odnosno zaposleni u privrednom društvu ili drugom pravnom licu koje obavlja delatnost ili usluge u inostranstvu

322	lice koje obavlja poslove po osnovu ugovora o delu, autorskog ugovora, ugovora o porodičnom smeštaju prema propisima o socijalnoj zaštiti, ugovora o stručnom osposobljavanju i usavršavanju uz naknadu
323	lice koje obavlja poljoprivrednu delatnost kao jedino ili osnovno zanimanje, a upisano je u registar poljoprivrednih gazdinstava u svojstvu nosioca ili člana porodice nosioca poljoprivrednog gazdinstva
400	član porodičnog domaćinstva
500	pripravnik ili praktikant
900	drugi radni status

28. Upisati šifru zanimanja (šestocifreni broj) iz Odluke o jedinstvenom kodeksu šifara za unošenje i šifriranje podataka u evidencijama u oblasti rada.

29. Upisati šifru za nivo kvalifikacija (dvocifreni broj) iz Odluke o jedinstvenom kodeksu šifara za unošenje i šifriranje podataka u evidencijama u oblasti rada.

30. Upisati radno iskustvo na poslovima na kojima se povreda dogodila u formatu GGMMDD, gde "GG" jesu godine, "MM" jesu meseci i "DD" jesu dani. Ako je radno iskustvo povređenog 2 godine, 7 meseci i 13 dana upisuje se podatak u formatu "020713".

V. Podaci o povredi na radu

Podatke o povredi na radu u zavisnosti od vrste radnog angažovanja povređenog popunjava poslodavac, odnosno poslodavac korisnik, odnosno poslodavac fizičko lice.

31. Upisati datum kada se povreda dogodila (osmocifreni broj) u formatu "GGGGMMDD", gde "GGGG" jeste godina, "MM" jeste mesec u godini i "DD" jeste dan u mesecu. Ako se povreda dogodila 31. marta 2019. godine datum povrede se piše u formatu "20190331".

32. Upisati šifru za vreme kada se povreda dogodila prema šifarniku iz Tabele 6.

Tabela 6

Šifra	Značenje
00	00:00 do 00:59
01	01:00 do 01:59
02	02:00 do 02:59
...	itd.
23	23:00 do 23:59
99	vreme nepoznato

33. Upisati šifru za radni sat (dvocifreni broj) od početka rada kada se povreda dogodila prema šifarniku iz Tabele 7.

Tabela 7

Šifra	Značenje
00	na redovnom putu od stana do mesta rada ili obrnuto
01	povreda na radu se dogodila u toku prvog radnog sata
02	povreda na radu se dogodila u toku drugog radnog sata
...	itd.
12	povreda na radu se dogodila u toku dvanaestog radnog sata
99	nije poznat radni sat kada se dogodila povreda na radu

34. Upisati adresu gde se povreda dogodila. Ako adresa nije poznata upisati drugu odrednicu koja jasno ukazuje na lokaciju gde se povreda dogodila (npr. rekonstrukcija autoputa E-75, kod Kragujevca).

35. Upisati šifru opštine gde se povreda dogodila (petocifreni broj) iz Odluke o jedinstvenom kodeksu šifara za unošenje i šifriranje podataka u evidencijama u oblasti rada.

36. Upisati šifru mesta gde se povreda dogodila (šestocifreni broj) iz Odluke o jedinstvenom kodeksu šifara za unošenje i šifriranje podataka u evidencijama u oblasti rada.

37. Upisati šifru države gde se povreda dogodila (trocifreni broj) iz Odluke o jedinstvenom kodeksu šifara za unošenje i šifriranje podataka u evidencijama u oblasti rada.

38. Upisati šifru za radno mesto gde se povreda dogodila, odnosno na redovnom putu od stana do mesta rada ili obrnuto prema šifarniku iz Tabele 8.

Tabela 8

Šifra	Značenje
-------	----------

0	nije naznačeno
1	radno mesto u prostorijama poslodavca
2	povremeno ili pokretno radno mesto ili na putu u ime poslodavca
3	na redovnom putu od stana do mesta rada
4	na redovnom putu od mesta rada do stana
9	drugo radno mesto

Radno mesto u prostorijama poslodavca (u fabrici, radionici, zdravstvenoj ustanovi, prodavnici, kancelariji itd.).

Povremeno ili pokretno radno mesto ili na putu u ime poslodavca jeste:

- obavljanje poslova na radnim mestima kao što su vozač kamiona, građevinski radnik, monter, policajac, itd.;
- obavljanje poslova koje zaposleni povremeno izvršava na svom uobičajenom radnom mestu (npr. rukovalac na mašini koji povremeno ručno prenosi teret);
- povremeno putovanje u ime poslodavca (službeni put);
- obavljanje poslova u ime poslodavca izvan uobičajenog radnog mesta i unutar prostorija drugog poslodavca (sastanak, razne popravke, itd.);
- obavljanje poslova na radnom mestu u trajanju od nekoliko dana ili nedelja u prostorijama drugog poslodavca.

39. Upisati šifru za radnu sredinu gde je povređeni bio prisutan ili obavljao poslove neposredno pre povrede prema šifarniku iz Tabele 9.

Radna sredina podrazumeva radno mesto, radni prostor ili lokaciju gde se povređeni zatekao ili je obavljao poslove neposredno pre povrede.

Šifre 010-019 Industrijska lokacija

Industrijska lokacija se primarno koristi za proizvodnju svih vrsta proizvoda (šifra 011). Grupa 010 uključuje mesta za održavanje i popravku u smislu radionica za popravku motora, mašina ili vazduhoplova (šifra 012).

Šifre 020-029 Gradilište, izgradnja, otvoreni kamenolomi i otvoreni rudnici

Gradilišta za izgradnju objekata i stanova. Razlika se pravi između novih gradilišta (šifra 021) i drugih gradilišta (šifra 022 - renoviranje, održavanje, itd.).

Šifre 030-039 Poljoprivredna zona, zona uzgoja stoke, zona uzgoja ribe i zona šume

Mesta koja se uglavnom koriste za poljoprivredu, šumarstvo, uzgoj ribe u zatvorenom ili otvorenom prostoru, npr. štale (šifra 031), staklene bašte, polja kukuruza (šifra 032), vinogradi i voćnjaci (šifra 033), rasadnici (šifra 034) i vrtovi (šifra 036).

Šifre 040-049 Kancelarija, zabavni park i razno

Mesta koja se koriste za intelektualne ili uslužne aktivnosti, npr. kancelarije za administraciju (šifra 043), prostorije za umetničko stvaralaštvo, uključujući bioskope (šifra 044), policijska i vatrogasna stanica (šifra 049).

Šifre 050-059 Zdravstvene ustanove

Zdravstvene ustanove, uključujući ustanove za socijalnu zaštitu, sanatorijume i sl.

Šifre 060-069 Javni prostor

Npr. dostavljanje materijala vazduhoplovu u delu za vazduhoplove šifrira se šifrom 063.

Šifre 070-079 Kod kuće

Ove šifre se primenjuju za povrede koje su se dogodile u privatnoj kući (šifra 071) bez obzira na to da li je kuća u vlasništvu povređenog ili nekog drugog (odnosi se na zaposlene koji rade kod kuće, kao i na vodoinstalatere i molere, koji rade u kući klijenta).

Šifre 080-089 Sportska zona

Ove šifre se odnose na sportske terene i teretane, a razlikuju se između sportova na otvorenom i zatvorenom prostoru. One uključuju sve otvorene sportske terene (staze za skijanje, staze za trčanje, itd.) i sve sportske hale.

Dodatni primeri

Kada zaposleni radi u podzemnoj železnici (jedan od prolaza), radna sredina se šifrira šifrom 061. Kada zaposleni koji lepi oglase padne sa merdevina u istom prolazu šifra je takođe, 061. Međutim, ako čistača ulica udari automobil dok briše trotoar u tunelu, radna sredina biće šifrirana šifrom 101.

Tabela 9

Šifra	Značenje
000	nema informacija
010	industrijska lokacija - nije naznačeno

011	lokacija proizvodnje, fabrika i radionica
012	lokacija za održavanje i radionica za popravku
013	prostorija koja se koristi za skladištenje, utovar i istovar
019	druga radna sredina koja nije navedena u grupi 010
020	gradilište, izgradnja, otvoreni kamenolom i otvoreni rudnik - nije naznačeno
021	gradilište - izgradnja objekta
022	gradilište - rušenje, prepravka i održavanje objekta
023	otvoreni kamenolom, otvoreni rudnik, iskop i rov (uključujući otvorene rudnike i kamenolome)
024	gradilište - podzemno
025	gradilište - na/ispod vode
026	gradilište - u sredini visokog pritiska
029	druga radna sredina koja nije navedena u grupi 020
030	poljoprivredna zona, zona uzgoja stoke, zona uzgoja ribe i zona šume - nije naznačeno
031	zona uzgoja stoke
032	poljoprivredna zona - površinski usevi
033	poljoprivredna zona - uzgoj drveća i žbunastih useva
034	zona šume
035	zona uzgoja ribe, ribarstvo i poljoprivreda (ne na plovilu)
036	povrtarstvo, park, botanička bašta i zoološki vrt
039	druga radna sredina koja nije navedena u grupi 030
040	kancelarija, zabavni park i razno - nije naznačeno
041	kancelarija, sala za sastanke, biblioteka, itd.
042	obrazovna ustanova (škola, univerzitet, obdanište)
043	mala ili velika prodajna zona
044	restoran, rekreativna zona i privremeni smeštaj (uključujući muzeje, dvorane, stadione, sajmove, itd.)
049	druga radna sredina koja nije navedena u grupi 040
050	zdravstvene ustanove - nije naznačeno
051	zdravstvena ustanova, privatna bolnica, starački dom
052	druga radna sredina koja nije navedena u grupi 050
060	javni prostor - nije naznačeno
061	prostor koji je uvek otvoren za javni prolaz (autoputevi, putevi, parking mesta, čekaonice na stanicama ili aerodromu, itd.)
062	prevozna sredstva za drumski i železnički saobraćaj, privatni ili javni (automobil, voz, autobus, itd.)
063	zone koje su priključene javnom prostoru ali sa ograničenim pristupom (pristup dozvoljen samo ovlašćenim licima): pruga, platforma za avione, zona pored autoputa
069	druga radna sredina koja nije navedena u grupi 060
070	kod kuće - nije naznačeno
071	privatna kuća
072	komunalni delovi zgrade, nadogradnja i privatne porodične bašte
079	druga grupa za radnu sredinu koja nije navedena u grupi 070
080	sportska zona - nije naznačeno
081	zatvorena sportska zona - sportska hala, teretana, bazen u zatvorenom prostoru
082	otvorena sportska zona - sportsko igralište, bazen na otvorenom, staze za skijanje
089	druga radna sredina koja nije navedena u grupi 080

090	lokacije u vazduhu, podignute, izuzimajući gradilišta - nije naznačeno
091	podignuta - na fiksnom nivou (krov, terasa, itd.)
092	podignuta - jarbol, pilon i viseća platforma
093	u vazduhoplovu
099	druga radna sredina koja nije navedena u grupi 090
100	pod zemljom, izuzimajući gradilište - nije naznačeno
101	pod zemljom - tunel (put, voz i metro)
102	pod zemljom - rudnik
103	pod zemljom - odvodi/kanalizacija
109	druga radna sredina koja nije navedena u grupi 100
110	na/iznad vode, izuzimajući gradilište - nije naznačeno
111	more ili okean, na svim vrstama plovila, platformi brodova, čamaca, barži
112	jezero, reka ili luka, na svim vrstama plovila, platformi brodova, čamaca, barži
119	druga radna sredina koja nije navedena u grupi 110, izuzimajući gradilište
120	sredina visokog pritiska, izuzimajući gradilište - nije naznačeno
121	sredina visokog pritiska - pod vodom (npr. ronjenje)
122	sredina visokog pritiska (komora)
129	druga radna sredina koja nije navedena u grupi 120, izuzimajući gradilište
999	druga radna sredina koja nije navedena u klasifikaciji

40. Upisati šifru za proces rada prema šifarniku iz Tabele 10.

Proces rada je aktivnost ili zadatak koji je obavljao povređeni u vreme kada se dogodila povreda. Ne odnosi se na zanimanje povređenog niti na specifičnu fizičku aktivnost u trenutku kada se dogodila povreda. Odnosi se isključivo na posao, u širem smislu, tj. radni zadatak koji je obavljao povređeni u trenutku povređivanja.

Šifre 10-19 Proizvodnja, izrada, obrada, skladištenje svih vrsta

Šifra 10 se odnosi na industrijsku aktivnost kao i obradu poljoprivrednih proizvoda, bez obzira na obim aktivnosti ili veličinu radionice. Svi zadaci koji su u direktnoj vezi sa predmetom, proizvodom ili njegovim skladištenjem klasifikuju se pod ovom šifrom. Npr. obrada delicatesa i suhomesnatih proizvoda šifrira se šifrom 10, dok se uzgoj svinja šifrira šifrom 33.

Šifre 20-29 Iskopavanje, izgradnja, popravka i rušenje

Šifre 20-29 se odnose na iskopavanje, izgradnju objekata (trajnih ili privremenih), održavanje objekata i javne radove. Svako iskopavanje i nivelisanje zemljišta šifrira se šifrom 21. Svaka nova izgradnja uključujući kuće, stambene blokove, hangare, skladišta, itd. se šifrira šifrom 22. Izgradnja mostova, brana i puteva kao i kopanje kanala šifrira se šifrom 23.

Npr. izgradnja novog aerodroma. Iskopavanje zemljišta šifrira se šifrom 21, izgradnja terminala i hangara šifrira se šifrom 22, postavljanje betonskih ploča pred hangarom i pistama šifrira se šifrom 23, a renoviranje starog terminala kako bi se preuredio u muzej šifrira se šifrom 24. Ponovno krečenje zida ili plafona klasifikuje se kao održavanje zgrade i šifrira se šifrom 24. Ova šifra se odnosi i na glavne radove na renoviranju (npr. muzeji, višespratnice i privatne kuće). Šifra 25 se odnosi na svako rušenje objekata.

Šifre 30-39 Poljoprivredni radovi, šumarstvo, hortikultura, uzgoj ribe i rad sa živim životinjama

Šifra 31 se odnosi na sve radove koji se obavljaju na zemlji: oranje, đubrenje, itd. Šifra 32 se odnosi na sve poljoprivredne radove koji se tiču useva (sejanje, uzgajanje ili branje voća, žetva pšenice). Šifra 33 se odnosi na rad koji uključuje žive životinje (npr. nega i uzgajanje). Šumarstvo se šifrira šifrom 34, dok se sve aktivnosti ribarstva, kao i proizvodnja i obrada proizvoda iz mora, reka i jezera šifrira šifrom 35.

Šifre 40-49 Usluga pružena preduzeću i/ili javnosti i intelektualna aktivnost

Sve uslužne aktivnosti šifriraju se u grupi 40. (npr. izrada softvera šifrira se šifrom 42, proizvodnja tog softvera u obliku CD-ROM-a ili flopi diskete šifrira se šifrom 10, a marketing tog softvera šifrira se šifrom 43.

Šifre 50-59 Drugi poslovi povezani sa zadacima iz grupa 10, 20, 30 i 40

Šifre 50-59 odnose se na sve dodatne zadatke, odnosno aktivnosti koje su prethodno šifrirane u grupama 10, 20, 30 i 40.

Postavljanje krana na gradilištu šifrira se šifrom 51, ali se održavanje ili popravka krana na gradilištu šifrira šifrom 52. Građevinski radovi se uglavnom šifriraju šifrom 22, u zavisnosti od prirode izgradnje, ili drugim šiframa iz grupe 20-29. Razne građevinske aktivnosti i zadaci se prema tome dele na podgrupe, i svaka od njih predstavlja jedan radni proces. Dnevne aktivnosti u restoranu počinju pripremama, kao što je priprema namirnica u kuhinji (čišćenje, sečenje, itd.) i priprema sale (postavljanje stolova, itd.), što se šifrira šifrom 51. Rad koji uključuje prijem gostiju kao i serviranje stolova i priprema jela u kuhinji šifrira se šifrom 41. Na kraju treba očistiti salu i kuhinju, oprati sudove što se šifrira šifrom 53.

Tabela 10

Šifra	Značenje
00	nema informacija
10	proizvodnja, izrada, obrada, skladištenje svih vrsta - nije naznačeno
11	proizvodnja, izrada i obrada - svih vrsta
12	skladištenje - svih vrsta
19	drugi radni proces koji nije naveden u grupi 10
20	iskopavanje, izgradnja, popravka i rušenje - nije naznačeno
21	iskopavanje
22	novogradnja - zgrada
23	novogradnja - građevinarstvo, infrastruktura, putevi, mostovi, brane i luke
24	prepravka, popravka, proširenje i održavanje zgrade - sve vrste konstrukcija
25	rušenje - sve vrste objekata
29	drugi radni proces koji nije naveden u grupi 20
30	poljoprivredni radovi, šumarstvo, hortikultura, uzgoj ribe i rad sa živim životinjama - nije naznačeno
31	poljoprivredni radovi - radovi na zemlji
32	poljoprivredni radovi - povrtarstvo i hortikultura
33	poljoprivredni radovi - sa živim životinjama
34	rad na pošumljavanju
35	uzgoj ribe i ribarstvo
39	drugi radni proces koji nije naveden u grupi 30
40	usluga pružena preduzeću i/ili javnosti i intelektualna aktivnost - nije naznačeno
41	usluga, nega i pomoć opštoj javnosti
42	intelektualni rad - podučavanje, obučavanje, obrada podataka, kancelarijski posao, organizacija i rukovođenje
43	komercijalna aktivnost - kupovina, prodaja i slične usluge
49	drugi radni proces koji nije naveden u grupi 40
50	drugi poslovi povezani sa zadacima iz grupa 10, 20, 30 i 40 - nije naznačeno
51	postavljanje, priprema, ugradnja, podizanje, demontaža i rasklapanje
52	održavanje, popravka, nameštanje i podešavanje
53	čišćenje radne površine, mašina - mašinski ili ručno
54	upravljanje otpadom, odlaganje i tretiranje svih vrsta otpada
55	nadgledanje, kontrola proizvodnih postupaka, radnih površina, sredstava transporta i opreme - sa ili bez nadgledanja opreme
59	drugi radni proces koji nije naveden u grupi 50
60	kretanje, sportska i umetnička aktivnost - nije naznačeno
61	kretanje, uključujući vožnju prevoznim sredstvom
62	sportska i umetnička aktivnost
69	drugi radni proces koji nije naveden u grupi 60
99	drugi radni proces koji nije naveden u klasifikaciji

41. Upisati šifru za specifičnu fizičku aktivnost prema šifarniku iz Tabele 11.

Specifična fizička aktivnost treba da opiše aktivnost koju je povređeni obavljao neposredno pre povrede. Ova aktivnost beleži namernu i svesnu aktivnost povređenog.

Šifre 10-39 se odnose na aktivnosti kada povređeni koristi alat ili predmet obrade.

Šifre 40-59 se odnose na aktivnosti kada povređeni rukuje predmetom bez korišćenja bilo kakve opreme ili alata za rukovanje.

Šifre 60-70 se odnose na aktivnosti kada se ne koristi alat i kada se ne vrši rukovanje ili prevoz predmeta. Specifična fizička aktivnost povređenog je njegov sopstveni pokret.

Razlika između alata i mašine - fiksne mašine i mobilne mašine

Alat je proizvod koji se koristi u radu sa materijalom i za vršenje zadatka. Može, a ne mora, biti povezan na pogon (šifre 06-08). Može da ga nosi jedno lice u ruci ili na svom telu bez potrebe da ga kotrlja ili vuče po zemlji.

Mašina je složeni proizvod koji se koristi za transformaciju energije na takav način da se radi sa materijalom ili za obavljanje poslova.

Mašina je fiksna tj. ne može da se pomera tokom rada (grupa šifara 10) ili mobilna (grupa šifara 09) gde jedan zaposleni, bez pomoći drugog zaposlenog ili ručnog uređaja, može da je pomera po zemlji koristeći sopstvenu energiju da je kotrlja (samohodna ili poljoprivredna mašina), gura (mašina za čišćenje) ili vuče (testera), ali ne i da je nosi u rukama ili na svom telu.

Šifre 10-19 Rad na mašini

Ove šifre se koriste kada povređeni koristi mašinu na način koji je predvideo proizvođač. Ne koristi se kada povređeni podiže ili popravlja mašinu (popravka, održavanje, itd. šifrira se šifrom 52 "održavanje, popravka, nameštanje, prilagođavanje").

Šifra 11 se koristi kada intervencija na mašini zahteva njeno isključivanje.

Šifra 12 se koristi kada rukovalac interveniše u slučaju neočekivanog kvara (npr. da ukloni predmet koji se zaglavio u mašini).

Šifra 13 se koristi kada je povređenom jedina aktivnost kontrola (u smislu rada) mašine, uz pomoć kontrolne ručice ili prekidača (povređeni ne unosi sirovinu u mašinu niti sa nje uzima finalni proizvod). Šifra 13 se koristi za rad na mašini za štampanje, montažnoj traci ili robotu. Za video nadzor gde ne postoji mogućnost za intervenciju na mašini (npr. u odvojenoj prostoriji za kontrolu) šifriraće se kao "prisustvo" (šifra 70). Ova šifra se ne koristi za upravljanje vozilom ili prevozom ili rukovanjem opremom.

Šifre 20-29 Rad sa ručnim alatom

Ove šifre se koriste kada je povređeni koristio ručni alat na uobičajeni način koji je predvideo proizvođač (svrha za koju je namenjen). Kada se povređeni kreće dok koristi alat, upotreba alata je stalna i pokreti su kratki, a korišćenju ručnog alata se daje prednost nad kretanjem. Npr. čistač kancelarije koji ugane članak dok hoda hodnikom između dve kancelarije, smatra se da je vršio zadatak čišćenja (šifra 53) u vreme povrede. Međutim, ukoliko zaposleni udari u prozor kada se blago kreće dok čisti prozore sunđerom i drugim sredstvima za čišćenje prozora, proces rada je čišćenje (šifra 53) dok je specifična fizička aktivnost "rad sa ručnim alatom" (šifra 21). U ovoj grupi, pravi se razlika između ručnog i mehanizovanog alata. Ručni alat je alat koji zahteva fizički napor (šrafciğer ili čekić), dok mehanizovani alat pokreće drugi izvor energije (struja, gorivo, i dr.), npr. električna bušalica ili električna šrafilica. Ukoliko se alat ne koristi na način koji je propisan od strane proizvođača (korišćenje šrafciğerera za bilo šta drugo osim zavrtnja ili odvrtanja šrafova), koriste se šifre 40-49.

Šifre 30-39 Upravljanje, vožnja u prevoznom sredstvu ili rukovanje opremom

Ove šifre se koriste kada povređeni koristi prevoz ili rukuje opremom na način koji je predvideo proizvođač. One pokrivaju motorizovanu transportnu opremu, kao i opremu koja koristi snagu mišića, kao što su kolica sa jednim točkom. Ova grupa šifara pokriva vožnju bilo koje vrste vozila, bez obzira da li se radi o motorizovanom (kamion, automobil, avion, motorni čamac, i dr.) ili ne (bicikl, kolica sa jednim točkom, nemotorizovani čamac, itd.), kao i boravak u pomenutim vozilima. Ove šifre takođe obuhvataju vožnju mobilne opreme (npr. viljuškar) bilo da se radi o motorizovanoj ili ne. Sa druge strane, sva fiksna oprema smatra se fiksnom mašinom i šifrira se u grupi 10. Korišćenje viljuškara, koji se smatra mobilnim, jer može da menja lokacije, šifriraće se šifrom 31 ili šifrom 32 u zavisnosti od toga da li je motorizovan ili ne. Rad na pokretnoj traci za transport materijala šifrira se šifrom 11. Putnik u prevoznom sredstvu (autobus, avion, voz, čamac, i dr.) šifrira se šifrom 33.

Šifre 40-49 Rukovanje predmetima

Ove šifre se koriste kada je povređeni rukovao predmetom. Mogućnost da se mašina, ručni alat ili transportna oprema koristi drugačije nego što je to propisao proizvođač, takođe se uzima u obzir. Dleto se može koristiti za uklanjanje strugotine sa predmeta i u tom slučaju specifična fizička aktivnost se šifrira šifrom 21. Šifra 41 se koristi kada povređeni drži predmet u rukama.

Šifre 50-59 Ručno prenošenje

Ova grupa šifara se koristi kada se predmet nosi samo uz pomoć ruku, bez ikakve transportne opreme. Pravac u kom se predmet kreće određuje koja će se šifra koristiti. Šifra 51 se koristi za vertikalno kretanje kao što je slaganje na policama, šifra 52 se koristi za horizontalno kretanje kao što je guranje automobila u garažu, a šifra 53 se koristi u slučaju prenošenja pacijenta u krevet ili prenošenje kutije sa jednog mesta na drugo.

Šifre 60-69 Pokret

Ove šifre se koriste kada se povređeni kretao u toku povrede.

Šifra 61 se koristi jedino kada se povređeni kretao (hodanje ili trčanje).

Šifra 62 se koristi kada povređeni ulazi ili izlazi iz automobila ili voza, kabine mašine ili dela opreme.

Šifra 64 se koristi kada povređeni puzi ili se penje ili silazi sa merdevina.

Šifra 67 se koristi kada povređeni pomera noge ili ruke, itd. u mestu, okreće se ili podiže glavu bez promene mesta (npr. pranje, oblačenje ili svlačenje).

Šifra 70 Prisustvo

Ova šifra se koristi kada povređeni nije ništa fizički radio osim što je bio prisutan na radnom mestu: sedeo za stolom, prisustvovao sastanku, razgovarao sa klijentom, itd.

Tabela 11

Šifra	Značenje
00	nema informacija
10	rad na mašini - nije naznačeno
11	uključivanje ili isključivanje mašine
12	ulaganje predmeta u mašinu i izvlačenje iz mašine
13	nadgledanje mašine, rukovanje ili vožnja mašine
19	druga specifična fizička aktivnost koja nije navedena u grupi 10
20	rad sa ručnim alatom - nije naznačeno
21	rad sa ručnim alatom - na nemehanizovani pogon
22	rad sa ručnim alatom - na mehanizovani pogon
29	druga specifična fizička aktivnost koja nije navedena u grupi 20
30	upravljanje, vožnja u prevoznom sredstvu ili rukovanje opremom - nije naznačeno
31	upravljanje prevoznim sredstvom ili rukovanje opremom - mobilnom i mehanizovanom
32	upravljanje prevoznim sredstvom ili rukovanje opremom - mobilnom i nemehanizovanom
33	putnik u prevoznom sredstvu
39	druga specifična fizička aktivnost koja nije navedena u grupi 30
40	rukovanje predmetima - nije naznačeno
41	ručno držanje, hvatanje, stezanje i stavljanje - na horizontalnom nivou
42	vezivanje, spajanje, cepanje, razvezivanje, stezanje, odšrafljivanje, šrafljenje i okretanje
43	učvršćivanje, vešanje, podizanje i postavljanje - na vertikalnom nivou
44	bacanje i zamahivanje
45	otvaranje i zatvaranje (kutija, pakovanja i paketa)
46	sipanje, ulivanje, punjenje, zalivanje, prskanje, pražnjenje i crpljenje
47	otvaranje (fioke) i guranje (vrata na skladištu, kancelariji i komodi)
49	druga specifična fizička aktivnost koja nije navedena u grupi 40
50	ručno prenošenje - nije naznačeno
51	vertikalno prenošenje - podizanje, dizanje i spuštanje predmeta
52	horizontalno prenošenje - guranje i kotrljanje predmeta
53	transport tereta koji prenosi lice
59	druga specifična fizička aktivnost koja nije navedena u grupi 50
60	pokret - nije naznačeno
61	šetnja, trčanje, penjanje, silaženje, itd.
62	ulazak ili izlazak
63	skakanje
64	puzanje, penjanje, itd.
65	ustajanje i sedanje
66	plivanje i ronjenje
67	pokreti u mestu
69	druga specifična fizička aktivnost koja nije navedena u grupi 60
70	prisustvo - nije naznačeno
99	druga specifična fizička aktivnost koja nije navedena u klasifikaciji

42. Upisati šifru za izvor povrede prema šifarniku iz Tabele 12.

Izvor povrede opisuje specifičnu fizičku aktivnost, alat, predmet ili instrument koji je povređeni koristio kada se dogodila povreda. Ukoliko postoji nekoliko izvora povrede koji su povezani sa specifičnom fizičkom aktivnošću, upisuje se izvor koji je najuže povezan sa povredom.

Šifre 01-03 (zgrade, građevine i površine) koriste se uglavnom u slučajevima kada povređeni padne ili se udari.

Šifre 04-11 (alati i mašine) se koriste za povrede do kojih dođe usled kvara ili za povrede do kojih alati ili mašine direktno dovedu.

Poljoprivredna oprema pripada šifri 06.09 ili šifri 07.09, u skladu sa tim da li je ručna ili motorizovana, međutim, oprema koja je samohodna, tj. koja se može voziti, kao što je kosilica za travu, žetelica, motokultivatori i velike poljoprivredne mašine šifriraju se šifrom 09.02. Sve mašine za obradu i izradu materijala šifriraju se prema šiframa iz grupe 10. Uređaji za skladištenje šifriraju se šifrom 11.06 kada su fiksni, a šifrom 11.07 kada su mobilni (pokretni).

Šifre 12 i 13 koriste se za transportna vozila. Međutim, mašine za građevinarstvo i poljoprivredu šifriraju se šifrom 09.01, odnosno šifrom 09.02.

Grupe šifara 14 uključuju građevinske materijale i razne predmete koji se nađu na gradilištu (šifra 14.01). Šifra 14.02 se odnosi na sve mašine i delove vozila i komponente. Šifra 14.03 se odnosi na predmet obrade ili delove, mašinske alate (uključujući i delove alata). Šifra 14.04 se odnosi na komponente za sklapanje (šrafove, navrtnje, eksere, itd.).

Šifra 14.04 se odnosi i na uređaje koji oslobađaju prašinu, parčiće i otpad. Šifre 14.06 i 14.07 se odnose na poljoprivredne proizvode i proizvode za poljoprivredu.

Svi predmeti koji se čuvaju u skladištu šifriraju se šifrom 14.08. Šifra 14.09 se koristi za proizvode koji se skladište u rolnama, kao što su papiri ili kablovi.

Grupa šifara 19 (otpad) se primenjuje kada se ne mogu koristiti šifre iz grupa 14 i 15 ili grupe 18 zbog toga što su nepoznati ili zato što su kompleksnog sastava da bi se odložili. Upotreba termina "rasuti otpad" naglašava veliku količinu otpada.

Grupa šifara 20 se odnosi na slučajeve fizičkih fenomena i prirodnih elemenata.

Tabela 12

Šifra	Značenje
00.00	nema informacija
00.99	druga poznata situacija koja nije navedena u grupi 00
01.00	zgrade, građevine, površine - u nivou zemlje (zatvorene ili otvorene, nepokretne ili pokretne, privremene ili ne) - nije naznačeno
01.01	delovi zgrade, delovi građevine - vrata, zidovi, pregrade, prepreke (prozori, itd.)
01.02	površine u nivou zemlje - prizemlje i spratovi (zatvoreni ili otvoreni, poljoprivredno zemljište, sportski tereni, klizavi podovi i zakrčeni prolazi)
01.03	površine u nivou zemlje - plutajuće (splavovi)
01.99	druge zgrade, građevine i površine - na istom nivou, koje nisu navedene u grupi 01
02.00	zgrade, građevine i površine - iznad nivoa zemlje (zatvorene ili otvorene, nepokretne ili pokretne, privremene ili ne) - nije naznačeno
02.01	delovi zgrade iznad nivoa zemlje - nepokretni (krovovi, terase, vrata, prozori i stepeništa)
02.02	građevine, površine iznad nivoa zemlje - nepokretne (uključujući prolaze, fiksirane merdevine i pilone)
02.03	građevine, površine iznad nivoa zemlje - pokretne (uključujući mobilne merdevine i platforme za dizanje)
02.04	građevine, površine iznad nivoa zemlje - privremene (uključujući privremene skele)
02.05	građevine, površine iznad nivoa zemlje - plutajuće (uključujući platforme za bušenje i skele na baržama)
02.99	druge zgrade, građevine i površine - iznad nivoa zemlje, koje nisu navedene u grupi 02
03.00	zgrade, građevine i površine - ispod nivoa zemlje (zatvorene ili otvorene) - nije naznačeno
03.01	iskopine, rovovi, bunari, otvori, odroni i garažne jame
03.02	podzemne površine i tuneli
03.03	podvodna sredina
03.99	druge zgrade, građevine i površine - ispod nivoa zemlje, koje nisu navedene u grupi 03
04.00	sistemi za snabdevanje i distribuciju materijala i cevne mreže - nije naznačeno
04.01	sistemi za snabdevanje i distribuciju materijala i cevna mreža - nepokretna - za gas, vazduh, tečnost, čvrst materijal - uključujući bunkere
04.02	sistemi za snabdevanje i distribuciju materijala i cevna mreža - pokretna
04.03	kanalizacija i odvodi
04.99	drugi poznati sistemi za snabdevanje i distribuciju materijala i cevna mreža, koji nisu navedeni u grupi 04
05.00	motori, sistemi za prenos i skladištenje energije - nije naznačeno
05.01	motori i energetske generatori (termalni, električni i radijacioni)

05.02	sistemi za prenos i skladištenje energije (mehanički, pneumatski, hidraulični i električni, uključujući akumulatore i baterije)
05.99	drugi poznati motori, sistemi za prenos i skladištenje energije, koji nisu navedeni u grupi 05
06.00	ručni alat bez napajanja
06.01	ručni alat bez napajanja - za testerisanje
06.02	ručni alat bez napajanja - za sečenje i razdvajanje (uključujući makaze, velike makaze i jake orezne makaze)
06.03	ručni alat bez napajanja - za rezbarenje, pravljenje žlebova, izdubljivanje, skraćivanje, rezanje i odsecanje
06.04	ručni alat bez napajanja - za struganje, šmirglanje i glačanje
06.05	ručni alat bez napajanja - za bušenje, nitovanje i šrafljenje
06.06	ručni alat bez napajanja - za zakucavanje eksera i zakivanje
06.07	ručni alat bez napajanja - za šivenje i pletenje
06.08	ručni alat bez napajanja - za spajanje i lepljenje
06.09	ručni alat bez napajanja - za vađenje materijala i radove na zemlji (uključujući poljoprivredni alat)
06.10	ručni alat bez napajanja - za nanošenje voska, podmazivanje, pranje i čišćenje
06.11	ručni alat bez napajanja - za krečenje
06.12	ručni alat bez napajanja - za postavljanje i pritezanje
06.13	ručni alat bez napajanja - za rad u kuhinji (izuzev noževa)
06.14	ručni alat bez napajanja - za medicinski i hirurški rad - oštar, za sečenje
06.15	ručni alat bez napajanja - za medicinski i hirurški rad - osim sečenja, drugo
06.99	drugi ručni alat bez napajanja koji nije naveden u grupi 06
07.00	mehanički ručni alat - nije naznačeno
07.01	mehanički ručni alat - za testerisanje
07.02	mehanički ručni alat - za sečenje, razdvajanje (uključujući makaze, velike makaze i jake orezne makaze)
07.03	mehanički ručni alat - za rezbarenje, pravljenje žlebova, izdubljivanje, skraćivanje, rezanje i odsecanje
07.04	mehanički ručni alat - za struganje, šmirglanje i glačanje
07.05	mehanički ručni alat - za bušenje, nitovanje i šrafljenje
07.06	mehanički ručni alat - za zakucavanje eksera i zakivanje
07.07	mehanički ručni alat - za šivenje i pletenje
07.08	mehanički ručni alat - za spajanje i lepljenje
07.09	mehanički ručni alat - za vađenje materijala i rad na zemlji (uključujući poljoprivredni alat i alat za razbijanje betona)
07.10	mehanički ručni alat - za nanošenje voska, podmazivanje, pranje i čišćenje (uključujući čistač za usisavanje pod visokim pritiskom)
07.11	mehanički ručni alat - za krečenje
07.12	mehanički ručni alat - za postavljanje i pritezanje
07.13	mehanički ručni alat - za rad u kuhinji (izuzev noževa)
07.14	mehanički ručni alat - za zagrevanje (uključujući sušače, pištolje sa plamenom i pegle)
07.15	mehanički ručni alat - za medicinski i hirurški rad - oštar, za sečenje
07.16	mehanički ručni alat - za medicinski i hirurški rad - osim sečenja, drugo
07.17	pneumatski pištolji (bez specifikacije alata)
07.99	drugi ručni mehanički alat koji nije naveden u grupi 07
08.00	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - nije naznačeno
08.01	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za testerisanje
08.02	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za sečenje i razdvajanje (uključujući makaze, velike makaze i jake orezne makaze)
08.03	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za rezbarenje, pravljenje žlebova, izdubljivanje, skraćivanje, rezanje i odsecanje
08.04	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za struganje, šmirglanje i glačanje

08.05	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za bušenje, račvanje i šrafljenje
08.06	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za bušenje, nitovanje i šrafljenje
08.07	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za šivenje i pletenje
08.08	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za spajanje i lepljenje
08.09	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za vađenje materijala i rad na zemlji (uključujući poljoprivredni alat)
08.10	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za nanošenje voska, podmazivanje, pranje i čišćenje
08.11	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za krećenje
08.12	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za postavljanje i pritezanje
08.13	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za rad u kuhinji (izuzev noževa)
08.14	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za medicinski i hirurški rad - oštar, za sečenje
08.15	ručni alat bez specifikacije izvora napajanja - za medicinski i hirurški rad - osim sečenja, drugo
08.99	drugi ručni alat bez specifikacije izvora napajanja, koji nije naveden u grupi 08
09.00	mašine i oprema - pokretne ili mobilne - nije naznačeno
09.01	pokretne ili mobilne mašine za vađenje materijala iz zemlje - rudnici, kamenolomi i postrojenja za izgradnju i stanogradnju
09.02	pokretne ili mobilne mašine za rad na zemlji - poljoprivreda
09.03	pokretne ili mobilne mašine za gradilišta
09.04	mobilne mašine za čišćenje podova
09.99	druge pokretne ili mobilne mašine i oprema koje nisu navedene u grupi 09
10.00	mašine i oprema - fiksna - nije naznačeno
10.01	fiksne mašine za iskopavanje materijala ili rad na zemlji
10.02	mašine za pripremanje materijala, lomljenje, drobljenje, filtriranje, odvajanje i mešanje
10.03	mašine za preradu materijala - hemijski procesi (reaktivni i fermetički procesi)
10.04	mašine za preradu materijala - vrući procesi (rerne, sušaći i peći)
10.05	mašine za preradu materijala - hladni procesi (hladna proizvodnja)
10.06	mašine za preradu materijala - drugi procesi
10.07	mašine za oblikovanje - obrada i lomljenje
10.08	mašine za oblikovanje - prese za ceđenje, rolovanje i valjak (uključujući prese za papir)
10.09	mašine za oblikovanje - ubrizgavanjem, istiskivanjem, duvanjem, vrtenjem, oblikovanjem, topljenjem i livenjem
10.10	mašinski alati - za glodanje, tretiranje površina, mlevenje, poliranje, okretanje i bušenje
10.11	mašinski alati - za testerisanje
10.12	mašinski alati - za sečenje, razdvajanje i odsecanje (uključujući sečenje po kalupu, mašina za šišanje, makaze i oprema za sečenje kiseonikom)
10.13	mašine za površinsku obradu - čišćenje, pranje, sušenje, krećenje i štampanje
10.14	mašine za površinsku obradu - cinkovanje i elektrolitičko poliranje
10.15	mašine za sklapanje (varenje, lepljenje, zakucavanje eksera, šrafljenje, nitovanje, okretanje, spajanje žicom i šivenje)
10.16	mašine za pakovanje i mašine za uvijanje (punjenje, označavanje i zatvaranje)
10.17	druge mašine za specifičnu industriju (razne mašine za monitoring i testiranje)
10.18	specifične mašine koje se koriste u poljoprivredi, koje nisu navedene
10.99	druge fiksne mašine i oprema koje nisu navedene u grupi 10
11.00	sistemi za prenos, transport i skladištenje - nije naznačeno
11.01	fiksna oprema i sistemi za prenošenje, kontinuirano rukovanje (pojasevi, pokretne stepenice, žičare, itd.)
11.02	liftovi - dizalice, korpe i sprave za dizanje
11.03	fiksni kranovi, mobilni kranovi, kranovi na vozilima, kranovi za podizanje i uređaji za podizanje sa visećim teretom
11.04	mobilni uređaji za rukovanje, kamioni, ručna kolica, viljuškari, itd.

11.05	oprema za dizanje, obezbeđivanje, hvatanje i sl. (uključujući remenik, kuke i konopce)
11.06	sistemi za skladištenje, oprema za pakovanje, kontejneri (silosi i tankeri) - fiksni (tankeri, kace, kontejneri, itd.)
11.07	sistemi za skladištenje, oprema za pakovanje i kontejneri - mobilni
11.08	sredstva za skladištenje, rafovi, regali za palete i palete
11.09	razna pakovanja, male i srednje veličine - mobilna (korpe, razni kontejneri, boce, gajbe i aparati za gašenje požara)
11.99	drugi sistemi za prenos, transport i skladištenje koji nisu navedeni u grupi 11
12.00	kopnena vozila - nije naznačeno
12.01	vozila - teška: kamioni i autobusi za prevoz putnika
12.02	vozila - laka: kombi vozilo za transport robe ili automobil za prevoz putnika
12.03	vozila - na dva ili tri točka, sa ili bez napona
12.04	skije i roleri
12.99	druga kopnena vozila koja nisu navedena u grupi 12
13.00	druga transportna vozila - nije naznačeno
13.01	vozila - na šinama, za transport robe
13.02	vozila - na šinama, za prevoz putnika
13.03	vozila - pomorska - za transport robe
13.04	vozila - pomorska - za prevoz putnika
13.05	vozila - pomorska - za pecanje
13.06	vazduhoplovi - za transport robe
13.07	vazduhoplovi - za prevoz putnika
13.99	druga transportna sredstva koja nisu navedena u grupi 13
14.00	materijali, predmeti, proizvodi, delovi mašina ili opreme, šut i prašina - nije naznačeno
14.01	građevinski materijal - montažne školjke, oplata, nosači, grede, cigle, crep, itd.
14.02	delovi mašine, delovi vozila: šasija, korito motora, poluge, točkovi, itd.
14.03	mašinski delovi ili komponente i mašinski alati (uključujući delove)
14.04	uređaji za spajanje: navrtnji, zavrtnji, šrafovi, ekseri, itd.
14.05	čestice, prašina, parčići, fragmenti, krhotine i drugi ostaci
14.06	poljoprivredni proizvodi (uključujući seme, slamu i druge poljoprivredne proizvode)
14.07	proizvodi koji se koriste u poljoprivredi i stočarstvu (uključujući đubriva i stočnu hranu)
14.08	proizvodi koji se skladište - uključujući predmete i pakovanja u delu za skladištenje
14.09	proizvodi koji se skladište - u rolnama i kalemovima
14.10	teret - koji se prenosi ili prevozi uređajem kojim se mehanički upravlja
14.11	teret koji visi sa uređaja za dizanje (krana)
14.12	teret - kojim se ručno rukuje
14.99	drugi materijali, predmeti, proizvodi i delovi mašina koji nisu navedeni u grupi 14
15.00	hemijske, eksplozivne, radioaktivne i biološke supstance - nije naznačeno
15.01	supstance - kaustične i korozivne (u čvrstom, tečnom ili gasovitom stanju)
15.02	supstance - štetne i toksične (u čvrstom, tečnom ili gasovitom stanju)
15.03	supstance - zapaljive (u čvrstom, tečnom ili gasovitom stanju)
15.04	supstance - eksplozivne i reaktivne (u čvrstom, tečnom ili gasovitom stanju)
15.05	gasovi i isparenja bez specifičnih efekata (inertni i zagušujući)
15.06	supstance - radioaktivne
15.07	supstance - biološke

15.08	supstance i materijali - bez specifičnog rizika (voda i inertni materijali)
15.99	druge hemijske, eksplozivne, radioaktivne i biološke supstance koje nisu navedene u grupi 15
16.00	zaštitni uređaji i oprema - nije naznačeno
16.01	zaštitni uređaji - na mašinama
16.02	zaštitni uređaji - individualni
16.03	uređaji i oprema za hitne slučajeve
16.99	drugi zaštitni uređaji i oprema koja nije navedena u grupi 16
17.00	kancelarijska oprema, sportska oprema, oružje i aparati za domaćinstvo - nije naznačeno
17.01	nameštaj
17.02	oprema - računari, kancelarijski uređaji, reprografički i komunikacijski uređaji
17.03	oprema - za podučavanje, pisanje, crtanje, uključujući pisaću mašinu, pečati, aparati za uveličavanje i aparati za snimanje
17.04	sredstva i oprema za sport i igru
17.05	oružje
17.06	lične stvari i odeća
17.07	muzički instrumenti
17.08	oprema za domaćinstvo, alati, predmeti (za profesionalnu upotrebu)
17.99	druga kancelarijska oprema, sportska oprema i oružje koje nisu navedene u grupi 17
18.00	živi organizmi i ljudi - nije naznačeno
18.01	drveće, biljke i usevi
18.02	životinje - domaće i za uzgoj
18.03	životinje - divlje životinje, insekti i zmije
18.04	mikroorganizmi
18.05	infektivni virusni uzročnici
18.06	ljudi
18.99	drugi živi organizmi koji nisu navedeni u grupi 18
19.00	rasuti otpad - nije naznačeno
19.01	rasuti otpad - od sirovina, proizvoda, materijala i predmeta
19.02	rasuti otpad - od hemikalija
19.03	rasuti otpad - od bioloških supstanci, biljaka i životinja
19.99	drugi rasuti otpad koji nije naveden u grupi 19
20.00	fizički fenomeni i prirodni elementi - nije naznačeno
20.01	fizički fenomen - buka, prirodna radijacija, svetlost, presurizacija, depresurizacija i pritisak
20.02	prirodni i atmosferski elementi (uključujući vodu, blato, kišu, grad, sneg, led, vetar, itd.)
20.03	prirodne katastrofe (poplave, zemljotresi, požari)
20.99	drugi fizički fenomeni i elementi koji nisu navedeni u grupi 20
99.00	drugi izvor povrede koji nije naveden u klasifikaciji

43. Upisati šifru za kontakt - način povređivanja prema šifarniku iz Tabele 13.

Klasifikacija za kontakt - način povređivanja (aktivnost koja je dovela do povrede) treba da opiše tačno kako se zaposleni povredio i kako je došao u kontakt sa predmetom koji je naneo povredu. Npr. pad na zemlju ili pod (šifra 31) ili kontakt sa oštrim predmetom (npr. nožem, šifra 51).

Šifre 10-19 Kontakt sa električnim naponom, temperaturom i opasnim supstancama

Šifra 11 se koristi kada povređeni dođe u kontakt sa električnim lukom i dobije električni šok ili opekotinu koju je izazvala toplota.

Šifra 12 se koristi kada povređeni dođe u kontakt direktno sa predmetom tako da struja prolazi kroz njega.

Šifre 11 i 12 se koriste kada je intenzitet električne struje faktor koji dovodi do povrede.

Šifra 13 se koristi kada temperatura predmeta, odnosno sredine dovede do povrede. Faktor koji izazove povredu jeste temperatura predmeta sa kojim je povređeni došao u kontakt.

Šifra 14 se koristi kada povređeni dođe u kontakt sa predmetom koji izaziva promrzline, bez obzira da li se predmet dotakne ili ne. Može da se radi i o hladnom vazduhu, vodi, tečnom kiseoniku, itd.

Šifre 15-17 se koriste kada hemijska ili biološka supstanca dovede do povrede. Povrede se šifriraju u skladu sa tim kako je do njih došlo, tj. preko vazduha udisanjem; kontaktom preko kože ili dodirivanjem ili preko digestivnog sistema ako se nešto pojelo ili popilo.

Šifre 20-29 Davljenje, zatrpavanje i obavijanje

Ove šifre se koriste kada se povređenom onemogućiti korišćenje kiseonika, što dovodi do gušenja.

Šifra 21 se koristi kada do nedostatka kiseonika dođe usled potapanja u tečnost, kao što je voda čime se onemogućava udisanje kiseonika.

Šifra 22 se koristi kada dođe do nedostatka kiseonika zbog toga što je povređeni zatrpan čvrstim materijalom koji sprečava dovod kiseonika, npr. zemlja.

Šifra 23 se koristi kada dođe do gušenja isparenjem ili gasom koji sprečava udisanje kiseonika ili kada nešto drugo onemogućiti povređenog da diše.

Ove šifre se ne koriste kada hemijski sastav isparenja ili gasova postane toksičan, korozivan ili štetan. U ovom slučaju, šifre 15, 16 ili 17 se koristi za "kontakt sa opasnim supstancama".

Šifre 30-39 Horizontalni ili vertikalni uticaj sa ili na stacionarni predmet (povređeni je u pokretu)

Ove šifre se koristiti kada je povređeni u pokretu, a objekat koji nanese povredu nije.

Šifra 31 se koristi kada povredu prouzrokuje vertikalno kretanje povređenog.

Šifra 32 se koristi kada povređeni udari u predmet koji nije u pokretu (npr. sto).

Šifre 40-49 Udarac predmetom u pokretu, sudar

Ove šifre se koriste u slučajevima kada dođe do sudara između lica i predmeta koji su u pokretu u istom ili suprotnom pravcu ili kada se dva lica ili dva vozila sudare jedno sa drugim.

Šifre 41-44 se koriste kada povređeni nije u pokretu, odnosno do sudara je došlo isključivo usled kretanja predmeta. Sa druge strane, šifra 45 se koristi u slučaju sudara između lica i predmeta koji su u pokretu.

Sudar između dva vozila u kretanju šifrira se šifrom 45. Povrede na putu će se šifrirati šifrom 44 ili šifrom 45. Predmet je obično vozilo (međutim, za vozača vozila koje udari prepreku koja nije u kretanju kao što je zid ili vozilo koje se ne kreće, šifra je 32, a povrede koja uključuju i pešake u koje udari vozilo šifriraju se šiframa 60-69).

Šifra 41 se koristi kada povređenog udari predmet koji leti u vazduhu (npr. kada mašina izbaciti određeni predmet), ali ne predmet koji pada vertikalno. Ova šifra se takođe koristi kada povređenog udare vrata koja se otvore.

Šifra 42 se koristi kada povređenog udari predmet koji pada vertikalno, npr. cigla koja pada sa visine.

Šifra 43 se koristi u slučaju kada povređenog udari ili obori predmet koji odskoči jer je zategnut (opruga, elastična guma i sl.). Ova šifra se koristi i za predmet koji se ljulja kao klatno.

Šifra 44 se koristi kada povređenog udari predmet koji je u punoj brzini ili se kotrlja (kolica ili vozilo).

Šifra 45 se koristi u slučajevima kada su i povređeni i predmet koji nanese povredu u pokretu.

Šifre 50-59 Kontakt sa oštrim, šiljatim, grubim i hrapavim predmetom ili alatom

Šifra 51 se koristi kada se povređeni poseče na predmet koji je oštar (nož ili oštra ivica).

Šifra 52 se koristi kada povređenog ubode šiljati predmet (bodlja ili igla).

Šifra 53 se koristi za slučajeve kada se povređeni ogrebe ili okrzne o hrapavi predmet (rende, šmirgla, neizglačano drvo).

Šifre 60-69 Zarobljavanje, zgnječenje, itd.

Ove šifre se koriste kada je sila, veličina, težina, pritisak ili brzina predmeta ili mašine dovela do povrede. Npr. presa koja zgnječi povređenog (ili deo tela), dizalica koja priklješti povređenog uza zid ili automobil koji se prevrne i zgnječi zaposlenog.

Šifra 61 se koristi kada povređenog zahvati ili zgnječi predmet u pokretu (npr. deo mašine).

Šifra 62 se koristi kada je povređeni zgnječen ispod ili kada je zgnječen između predmeta i neke površine (pod, put). Šifra 62 se koristi za vertikalno kretanje (npr. kada povređenog udari automobil i kada je zgnječen ispod betonske ploče).

Šifra 63 se koristi kada je povređeni priklješten između alata koji koristi i drugog predmeta (npr. između teške mašine za bušenje zida ili između teškog sanduka i mašine). Šifra 63 se koristi za horizontalno kretanje.

Šifra 64 se koristi kada povređeni ostane bez noge/ruke ili prsta ili je isti isečen (npr. kada je prst povređenog uhvaćen i pokidan rotacionim alatom ili alatom za sečenje).

Šifre 70-79 Fizički ili mentalni stres

Ove šifre se odnose na slučajeve uganuća bilo kojeg mišića, zgloba ili tkiva, usled naglog pokreta, fizičkog faktora (buke, zračenja, trenja, itd.) ili traume.

Šifra 73 se posebno odnosi na psihološki šok koji nastane kao rezultat čina napada ili nasilja, ili šok koji nastane tako što je povređeni svedok takvog događaja (npr. povreda drugog lica). Međutim, ukoliko je povreda koja nastane usled čina napada samo fizičke prirode, kontakt se šifrira drugom šifrom (šifre 50-59 za povrede do kojih dovede sečivo ili metak, a šifra 83 za udarce).

Šifre 80-89 Ujed, udarac, itd. (od strane životinje ili ljudi)

Šifra 81 se koristi kada povređenog ujede životinja ili čovek.

Ubodi insekata šifriraju se šifrom 82, što se primenjuje isključivo za ubode opasnih insekata (npr. osa, pčela) ili riba sa otrovnim bodljama ili perajima (npr. morske škorpije, pauci). Šifru 82 ne treba mešati sa šifrom 52 kada je uzrok povrede šiljati predmet.

Tabela 13

Šifra	Značenje
00	nema informacija
10	kontakt sa električnim naponom, temperaturom i opasnim supstancama - nije naznačeno
11	indirektni kontakt sa električnim lukom kod zavarivanja, varnicom i plamenom
12	direktni kontakt sa električnom energijom, strujni udar
13	kontakt sa plamenom ili vrućim predmetom ili sredinom
14	kontakt sa hladnim ili ledenim objektom ili sredinom
15	kontakt sa opasnim supstancama - putem udisanja kroz nos i usta
16	kontakt sa opasnim supstancama - na/preko kože i očiju
17	kontakt sa opasnim supstancama - preko digestivnog sistema gutanjem
19	druga grupa kontakta - načina povređivanja koja nije navedena u grupi 10
20	davljenje, zatrpavanje i obavijanje - nije naznačeno
21	davljenje u tečnosti
22	zatrpavanje ispod čvrstog materijala
23	obavijanje gasom ili česticama koje se prenose vazduhom
29	druga grupa kontakta - načina povređivanja koja nije navedena u grupi 20
30	horizontalni ili vertikalni uticaj sa ili na stacionarni predmet (povređeni je u pokretu) - nije naznačeno
31	vertikalno kretanje, udarac (koji dovodi do pada)
32	horizontalno kretanje, udarac
39	druga grupa kontakta - načina povređivanja koja nije navedena u grupi 30
40	udarac predmetom u pokretu, sudar - nije naznačeno
41	udarac - letećim predmetom
42	udarac - predmetom koji pada
43	udarac - predmetom koji se ljulja
44	udarac - predmetom koji se okreće, pomera, prevozi, uključujući vozila
45	sudar sa predmetom, uključujući vozila - sudar sa osobom (povređeni je u pokretu)
49	druga grupa kontakta - načina povređivanja koja nije navedena u grupi 40
50	kontakt sa oštrim, šiljatim, grubim i hrapavim predmetom ili alatom - nije naznačeno
51	kontakt sa oštrim predmetom (nož, sečivo, itd.)
52	kontakt sa šiljatim predmetom (ekser, oštar alat, itd.)
53	kontakt sa tvrdim ili grubim predmetom
59	druga grupa kontakta - načina povređivanja koja nije navedena u grupi 50
60	zarobljavanje, zgnječenje, itd. - nije naznačeno

61	zarobljen, zgnječen - kada je predmet u pokretu
62	zarobljen, zgnječen - ispod predmeta i površine
63	zarobljen, zgnječen - između predmeta
64	odsecanje noge, ruke ili prsta
69	druga grupa kontakta - načina povređivanja koja nije navedena u grupi 60
70	fizički ili mentalni stres - nije naznačeno
71	fizički stres - mišićnokoštanog sistema
72	fizički stres - usled zračenja, buke, svetla ili pritiska
73	mentalni stres ili šok
79	druga grupa kontakta - načina povređivanja koja nije navedena u grupi 70
80	ujed, udarac, itd. (od strane životinje ili ljudi) - nije naznačeno
81	ujed
82	ubod insekta ili ribe
83	udarac, gušenje
89	druga grupa kontakta - načina povređivanja koja nije navedena u grupi 80
99	drugi kontakt - način povređivanja koji nije naveden u klasifikaciji

44. Upisati šifru za uzrok povrede prema šifarniku iz Tabele 14.

Neposredni događaj koji je prethodio povredi jeste poslednji događaj koji je izazvao povredu na radu. Uzrok opisuje neuobičajene događaje, poput potpunog ili delimičnog gubitka kontrole nad mašinom ili pad. Ukoliko postoji nekoliko međusobno povezanih događaja, upisuje se poslednji uzrok (uzrok vremenski najbliži kontaktu - načinu povređivanja). Npr. laborant rukuje epruvetom koja sadrži toksični rastvor. Zaposleni ispusti epruvetu (šifra 44 "gubitak kontrole potpune ili delimične nad predmetom"). Epruveta se slomi (šifra 32 "razbijanje, pucanje, koje dovodi do nastanka parčića drveta, stakla, metala, kamena, plastike, i drugo"). Toksična materija je samim tim oslobođena i isprskala je povređenog (šifra 22 "tečno stanje - curenje, tok, prskanje"), što dovodi do opekotina (kontakt - način povređivanja, šifra 16 "kontakt sa opasnim supstancama - na ili preko kože ili očiju"). Postoje tri sukcesivna uzroka iste težine, ali poslednji (šifra 22) će se koristiti jer je vremenski najbliži kontaktu koji je doveo do povrede, jer je prskanje opasne supstance dovelo do opekotina.

Šifre 10-19 Događaj koji je prethodio povredi zbog električnih kvarova, eksplozije i požara

Ova grupa šifara se koristi za događaje usled električnog kvara (uključujući statički elektricitet), eksplozije ili požare. Ona uključuje sve vrste električnih pražnjenja, šokove do kojih dovodi statički elektricitet.

Šifra 11 se koristi onda kada dođe do električnog luka koji dalje dovede do indirektnog kontakta sa električnom strujom (uključujući grom).

Šifra 12 se koristi kada dođe do direktnog kontakta sa predmetom ili instalacijama.

Šifre 20-29 Događaj koji je prethodio povredi usled prelivanja, prevrtanja, curenja, protoka, isparavanja i emisije

Ova grupa šifara se koristi kada dođe do prelivanja, isparavanja ili emisije gasova, tečnosti, pare ili prašine.

Šifra 22 se koristi kada dođe do curenja ili prskanja tečnosti ili supstanci.

Šifra 23 se koristi kada postoji emisija pare.

Šifra 24 se koristi kada dođe do pojave prašine i finih čestica.

Šifre 30-39 Lomljenje, pucanje, razdvajanje, klizanje, pad lica i pad materijala ili predmeta

Šifre 31 i 32 se koriste kada dođe do pucanja ili lomljenja materijala ili predmeta.

Šifre 33 i 34 se koriste kada dođe do iskliznuća, pada i pada materijala ili predmeta.

Šifra 33 se koristi u slučaju pada predmeta, gde predmet pada na niži nivo (npr. sa police ili krana).

Šifra 34 se koristi kada osnova (npr. zemlja, skela) na kojoj povređeni stoji isklizne ili se polomi što istovremeno dovodi do pada osnove i povređenog.

Šifra 35 se koristi kada se materijal ili predmet sruši na povređenog. Npr. deo nameštaja padne na povređenog. Kada se komad nameštaja tokom pomeranja prevrne (šifra 44 "gubitak kontrole (potpune ili delimične) nad predmetom").

Šifre 40-49 Gubitak kontrole (potpune ili delimične) nad mašinom, prevoznim sredstvom ili pri rukovanju opremom, ručnim alatom, predmetom i životinjom

Ove šifre se koriste kada povređeni ili drugo lice izgubi kontrolu nad mašinom, alatom, prevoznim sredstvom ili pri rukovanju ili prenošenju opreme. Povređeni ili drugo lice nema kontrolu nad materijalom, predmetom ili prevoznim sredstvom. Gubitak kontrole može biti potpun ili delimičan. Npr. totalni gubitak kontrole (šifra 42) nastaje ukoliko se kamion pri velikoj brzini prevrne i tako vozač povredi. Međutim, ako zaposleni čiji šrafčiger isklizne sa šrafa bez ispuštanja on je samo "delimično

izgubio kontrolu" nad alatom (šifra 43). Slično tome, kada zaposleni nosi kutiju koja mu isklizne iz ruku i povredi nogu, predstavlja delimičan gubitak kontrole nad predmetom (šifra 44).

Šifra 41 se koristi ukoliko dođe do slučajnog uključivanja mašine ili rada na mašini nekim neželjenim pokretom. Takođe, koristi se kada predmet, otpad od prerade predmeta ili deo mašine izleti i dovede do povrede.

Šifra 42 se koristi kada povređeni ili neko drugo lice u potpunosti ili delimično izgubi kontrolu nad prevoznim sredstvo ili opremom.

Na primer kamion koji ulazi u krivinu prokliza na led i udari automobil poštara koji dolazi iz suprotnog smera, šifra 42 se koristi i za vozača kamiona i za poštara.

Šifra 43 se koristi kada ručni alat (mehanizovan ili ne) potpuno ili delimično izmakne kontroli povređenom ili kontroli drugog lica ili izbaci delove koji dovedu do povrede.

Šifra 44 se koristi kada povređeni ili neko drugo lice ispusti predmet kao što je čekić ili kutija sa alatom na nečije stopalo.

Potpuni ili delimični gubitak kontrole nad životinjom (šifra 45) znači da je povređenog povredila životinja koju je povređeni ili neko drugo lice nadgledalo, bez obzira na to da li je životinja domaća ili divlja.

50-59 Klizanje, spoticanje i pad lica

Šifra 51 se koristi kada se povređeni oklizne, spotakne ili padne na niži nivo. Ova šifra se koristi bez obzira da li se radi o padu sa stolice, mobilnih ili fiksnih merdevina, skele ili stepeništa.

Šifra 52 se koristi kada se povređeni oklizne, spotakne ili padne na isti nivo.

Korišćenje šifara 60-69 i 70-79

Razlika između telesnog pokreta bez fizičkog stresa i telesnog pokreta pod ili sa fizičkim stresom jeste u proceni stepena fizičkog napora koji povređeni napravi u vreme dešavanja povrede. Spoljašnje povrede uopšteno zahtevaju grupu 60, a unutrašnje povrede grupu 70.

Šifre 60-69 Pokreti tela bez ikakvog fizičkog napora (koji dovode do spoljašnjih povreda)

Ove šifre se koriste kada sopstveni pokreti povređenog, koji nije načinio neki specifični fizički napor, dovedu do spoljašnje povrede. Pokret tela može biti nameran ili slučajan.

Hodanje, što je obuhvaćeno šifrom 61, ne zahteva neki poseban napor i uglavnom se radi o namernom kretanju, kao što je klečanje (šifra 62), koje ne iziskuje veliki dodatni napor. To znači da je neophodno da se proceni uključeni napor, a ne da li je pokret dobrovoljan ili ne. Šifra 62 se koristi kada povređeni sedi i povredi koleno dok otvara fioku. Ovo je takođe namerni pokret tela bez napora, koji je doveo do spoljašnje povrede.

Šifra 64 se koristi kada povređeni u većini slučajeva povredi samog sebe bez uključivanja trećeg lica. Ona uključuje slučajeve gde je povreda do koje je došlo usled nekoordinisanog pokreta ili preuranjene ili zakasnele reakcije.

Šifre 70-79 Pokreti tela sa ili bez fizičkog napora (koji dovode do unutrašnjih povreda)

Ove šifre treba koristiti jedino u slučajevima pokreta koji uključuju veći fizički napor od uobičajenog od strane povređenog. Npr. kada dođe do povrede dok rukuje teretom ili predmetom, tj. podiže ga (šifra 71), gura ili vuče (šifra 72), spušta (šifra 73), okreće (šifra 74) ili nezgodno stane dok nosi predmet, bez padanja (šifra 75).

Šifre 80-89 Šok, strah, nasilje, napad, pretnja i prisustvo

Ove šifre se koriste kada je povređeni izložen fizičkom nasilju ili traumatskim situacijama, (npr. pljačka). Ova grupa obuhvata namerno i nenamerno nasilje i uznemiravanje.

Šifra 81 se koristi za šok bez fizičkog kontakta.

Šifra 82 se koristi kada je povređeni predmet napada, pretnje ili nasilja unutar radne jedinice.

Šifra 83 se koristi kada je povređeni predmet napada, pretnje ili nasilja izvan radne jedinice (napad u cilju pljačke, nezadovoljni korisnik, obračunavanje od strane trećeg lica, itd.).

Šifra 84 se koristi u slučaju nasilja koje uključuje divlje životinje ili životinje bez nadzora.

Tabela 14

Šifra	Značenje
00	nema informacija
10	događaj koji je prethodio povredi zbog električnih kvarova, eksplozije i požara - nije naznačeno
11	električni kvar na opremi - koji dovodi do indirektnog kontakta
12	električni kvar na opremi - koji dovodi do direktnog kontakta
13	eksplozija
14	požar i/ili plamen
19	drugi događaj koji nije naveden u grupi 10

20	događaj koji je prethodio povredi usled prelivanja, prevrtanja, curenja, protoka, isparavanja i emisije - nije naznačeno
21	čvrsto stanje - prelivanje i prevrtanje
22	tečno stanje - curenje, ispuštanje, izlivanje i prskanje
23	gasovito stanje - isparavanje, oslobađanje aerosola i oslobađanje gasa
24	praškasti materijal - stvaranje dima, prašine, čestica u suspenziji ili emisiji
29	drugi događaj koji nije naveden u grupi 20
30	lomljenje, pucanje, razdvajanje, klizanje, pad lica i pad materijala ili predmeta - nije naznačeno
31	lomljenje materijala - na zglobu i na šavovima
32	lomljenje ili pucanje materijala (drvo, staklo, metal, kamen, plastika, itd.)
33	iskliznuće, pad lica i pad materijala ili predmeta - odozgo (padajući na povređenog)
34	iskliznuće, pad lica i pad materijala ili predmeta - istovremeno
35	iskliznuće, pad lica i pad materijala ili predmeta - na istom nivou
39	drugi događaj koji nije naveden u grupi 30
40	gubitak kontrole (potpune ili delimične) nad mašinom, prevoznim sredstvom ili pri rukovanju opremom, ručnim alatom, predmetom i životinjom - nije naznačeno
41	gubitak kontrole (potpune ili delimične) - nad mašinom (uključujući neželjeno uključivanje) ili nad materijalom koji se obrađuje
42	gubitak kontrole (potpune ili delimične) - nad prevoznim sredstvom ili opremom (mehanizovana ili ne)
43	gubitak kontrole (potpune ili delimične) - nad ručnim alatom (mehanizovanim ili ne) ili nad materijalom koji se obrađuje uz pomoć tog alata
44	gubitak kontrole (potpune ili delimične) - nad predmetom (koji se nosi, pomera, kojim se rukuje)
45	gubitak kontrole (potpune ili delimične) - nad životinjom
49	drugi događaj koji nije naveden u grupi 40
50	klizanje, spoticanje i pad lica - nije naznačeno
51	pad lica na niži nivo
52	klizanje, spoticanje i pad lica na isti nivo
59	drugi događaj koji nije naveden u grupi 50
60	pokreti tela bez ikakvog fizičkog napora (koji dovode do spoljašnjih povreda) - nije naznačeno
61	kretanje po oštrom predmetu
62	klečanje, sedenje i naginjanje
63	kontakt sa opremom za rad, telom ili predmetom koje je u pokretu
64	nekoordinisani pokreti, preuranjene ili zakasnele reakcije koje su u vezi sa poslom koji treba da se obavi
69	drugi događaj koji nije naveden u grupi 60
70	pokreti tela sa ili bez fizičkog napora (koji dovode do unutrašnjih povreda) - nije naznačeno
71	podizanje, nošenje i ustajanje
72	guranje i vučenje
73	spuštanje i savijanje
74	uvrtanje i okretanje
75	nesmotreno gaženje, uvrtanje noge ili članka, klizanje bez pada
79	drugi događaj koji nije naveden u grupi 70
80	šok, strah, nasilje, napad, pretnja i prisustvo - nije naznačeno
81	šok i strah
82	nasilje, napad i pretnja - prema zaposlenima u radnoj jedinici koji su pod neposrednom kontrolom poslodavca
83	nasilje, napad, pretnja - od trećih lica prema zaposlenima koji obavljaju svoje poslove (pljačka banke)
84	napad od strane životinje

85	prisustvo povređenog ili trećeg lica što dovodi do opasnosti po ličnu i bezbednost drugih
89	drugi događaj koji nije naveden u grupi 80
99	drugi događaj koji nije naveden u klasifikaciji

45. Upisati šifru da li je u momentu povrede povređeni radio na radnom mestu sa povećanim rizikom ili nije prema šifarniku iz Tabele 15.

Tabela 15

Šifra	Značenje
1	povređeni je radio na radnom mestu sa povećanim rizikom u momentu kada se dogodila povreda na radu
2	povređeni nije radio na radnom mestu sa povećanim rizikom u momentu kada se dogodila povreda na radu

VI. Podaci o neposrednom rukovodiocu

Podatke o neposrednom rukovodiocu u zavisnosti od vrste radnog angažovanja povređenog popunjavaju poslodavac, odnosno poslodavac korisnik, odnosno poslodavac fizičko lice. Neposredni rukovodioc jeste nadređeni koji zaposlenom dodeljuje poslove i kome zaposleni neposredno odgovara za obavljanje poslova.

46. Upisati ime i prezime neposrednog rukovodioca.

VII. Podaci o očevicu

Podatke o očevicu u zavisnosti od vrste radnog angažovanja povređenog popunjavaju poslodavac, odnosno poslodavac korisnik, odnosno poslodavac fizičko lice.

47. Upisati ime i prezime očevica.

48. Upisati adresu prebivališta očevica.

Kada se povreda dogodila zaposlenom (povređenom) kod poslodavca koji je obveznik uplate doprinosa za obavezno socijalno osiguranje tada odgovorno lice poslodavca upisuje datum popunjavanja obrasca, mesto i obavezno verifikuje Izveštaj o povredi na radu svojim potpisom i pečatom.

Kada se povreda dogodila zaposlenom (povređenom) kod poslodavca korisnika tada odgovorno lice poslodavca upisuje datum popunjavanja obrasca, mesto, a Izveštaj o povredi na radu verifikuju svojim potpisima i pečatima odgovorno lice poslodavca korisnika i odgovorno lice poslodavca.

VIII. Nalaz i mišljenje lekara koji je prvi pregledao povređenog

49. Upisati naziv i adresu zdravstvene ustanove u kojoj je povređeni pregledan.

50. Upisati dijagnozu i lokalizaciju povrede (upisati šifru i naziv dijagnoze iz MKB 10, od najteže ka najlakšoj povredi).

51. Upisati spoljni uzrok povrede po klasifikaciji MKB 10 (W01 - Z99).

52. Upisati šifru za vrstu povrede prema šifarniku iz Tabele 16.

Tabela 16

Šifra	Značenje
000	vrsta povrede nepoznata ili nije naznačena
010	rane i površinske povrede
011	površinske povrede
012	otvorene rane
019	druge vrste rana i površinskih povreda
020	prelom kostiju
021	unutrašnji prelom
022	otvoreni prelom
029	druge vrste preloma kostiju
030	iščašenje, uganuća i istegnuća
031	iščašenja i subluksacija
032	uganuća i istegnuća
039	druge vrste iščašenja, uganuća i istegnuća
040	traumatska amputacija (gubitak delova tela)
050	potres i unutrašnje povrede

051	potres mozga i intrakranijalne povrede
052	unutrašnje povrede
059	druge vrste potresa i unutrašnjih povreda
060	opekotine, opekline i promrzline
061	opekotine i opekline (toplotne)
062	hemijske opekotine (korozije)
063	promrzline
069	druge vrste opekotina, opeklina i promrzlina
070	trovanje i infekcije
071	akutno trovanje
072	akutne infekcije
079	druge vrste trovanja i infekcija
080	davljenje i gušenje
081	gušenje
082	davljenje i potapanje bez smrtnog ishoda
089	druge vrste davljenja i gušenja
090	efekti buke, vibracija i pritiska
091	akutni gubitak sluha
092	efekti pritiska (barotrauma)
099	drugi efekti buke, vibracije i pritiska
100	efekti ekstremnih temperatura, svetla i zračenja
101	toplotni udar i sunčanica
102	efekti zračenja (koji nisu toplotni)
103	efekti niske temperature
109	drugi efekti ekstremnih temperatura, svetla i zračenja
110	šok
111	šok nakon napada i pretnje
112	traumatski šok
119	druge vrste šokova
120	višestruke povrede
999	druge specifične povrede koje nisu navedene

53. Upisati šifru za povređeni deo tela prema šifarniku iz Tabele 17.

Tabela 17

Šifra	Značenje
00	povređeni deo tela nije naznačen
10	glava, dalje nije naznačeno
11	glava (lobanja), mozak i kranijalni nervi i krvni sudovi
12	predeo lica
13	oko (oči)
14	uho (uši)
15	zubi
18	glava, višestruke povrede

19	glava, drugi delovi koji gore nisu pomenuti
20	vrat, uključujući kičmu i vratne pršljenove
29	vrat, drugi delovi koji gore nisu pomenuti
30	leđa, uključujući kičmu i leđne pršljenove
39	leđa, drugi delovi koji gore nisu pomenuti
40	torzo i organi, dalje nije naznačeno
41	grudni koš, uključujući zglobove i ramene lopatice
42	grudi, uključujući organe
43	karlica i stomak uključujući organe
48	torzo, višestruke povrede
49	torzo, drugi delovi koji gore nisu pomenuti
50	gornji ekstremiteti, dalje nije naznačeno
51	ramena i rameni zglobovi
52	ruka, uključujući lakat
53	šaka
54	prst (prsti)
55	ručni zglob
58	gornji ekstremiteti, višestruke povrede
59	gornji ekstremiteti, drugi delovi koji gore nisu pomenuti
60	donji ekstremiteti, dalje nije naznačeno
61	kuk i zglob kuka
62	noga, uključujući koleno
63	članak
64	stopalo
65	prst (prsti) na nozi
68	donji ekstremiteti, višestruke povrede
69	donji ekstremiteti, drugi delovi koji gore nisu pomenuti
70	celo telo i višestruke povrede, dalje nije naznačeno
71	celo telo (sistemiški efekti)
72	višestruke povrede tela
99	drugi povređeni delovi tela, koji nisu gore pomenuti

54. Upisati ocenu težine povrede na radu (1 - laka, 2 - teška, 3 - smrtna).

55. Upisati druge primedbe lekara (da li je povređeni pod uticajem alkohola, psihoaktivnih supstanci i sl.).

56. Upisati šifru da li je povređeni sprečen za rad više od tri uzastopna kalendarska dana prema šifarniku iz Tabele 18. Dan kada se dogodila povreda na radu se ne računa.

Tabela 18

Šifra	Značenje
1	povređeni je sprečen za rad više od tri uzastopna kalendarska dana
2	povređeni nije sprečen za rad više od tri uzastopna kalendarska dana

57. Upisati šifru za procenjen broj izgubljenih kalendarskih dana tokom kojih povređeni nije u stanju da radi zbog povrede na radu prema šifarniku iz Tabele 19. Procenjen broj izgubljenih kalendarskih dana nije konačan broj izgubljenih radnih dana po osnovu povrede na radu.

U broj izgubljenih kalendarskih dana se ne računa dan kada se povreda dogodila. To znači da se vikend, praznici ili drugi dani kada povređeni ne radi takođe računaju. Celi kalendarski dani se računaju bez obzira na vrstu radnog angažovanja povređenog.

Izgubljeni dani pre utvrđivanja trajne nesposobnosti za rad ili povrede na radu sa smrtnim ishodom se ne uzimaju u obzir.

Tabela 19

Šifra	Značenje
000	broj izgubljenih kalendarskih dana nije poznat
004-182	broj izgubljenih kalendarskih dana (odnosi se na manje od 6 meseci odsustva sa posla)
A01	od 4-6 izgubljenih kalendarskih dana
A02	od 7-13 izgubljenih kalendarskih dana
A03	od 14-20 izgubljenih kalendarskih dana
A04	najmanje 21 izgubljen kalendarski dan ali manje od jednog meseca
A05	najmanje jedan mesec ali manje od tri meseca izgubljenih kalendarskih dana
A06	najmanje tri meseca ali manje od šest meseci izgubljenih kalendarskih dana
997	trajna nesposobnost za rad ili 183 i više izgubljenih kalendarskih dana (odnosi se na odsustvo sa posla šest meseci i više)
998	povreda na radu sa smrtnim ishodom

Lekar koji je prvi pregledao povređenog upisuje datum nalaza, mesto, sa svojim potpisom i pečatom.

Organizacija za zdravstveno osiguranje upisuje datum prijema izveštaja o povredi na radu, datum utvrđivanja povrede na radu, mesto, potpis i pečat odgovornog lica.

Jedinstveni broj povrede na radu upisuje Uprava za bezbednost i zdravlje na radu koja identifikuje svaku pojedinačnu povredu na radu.

Obrazac 2.

IZVEŠTAJ O PROFESIONALNOM OBOLJENJU

I. PODACI O POSLODAVCU

1.	Obveznik podnošenja izveštaja o profesionalnom oboljenju (poslodavac)	Pun naziv poslodavca (poslovno ime, odnosno naziv pod kojim preduzetnik obavlja delatnost)	
2.		Sedište i adresa poslodavca (ulica i broj, opština, mesto, država)	
3.		Reg. broj obveznika doprinosa	
4.		PIB	
5.		Šifra delatnosti (broj i opis)	
6.		Ukupan broj zaposlenih	

II. PODACI O LICU ODREĐENOM ZA BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU KOD POSLODAVCA

7.	Ime i prezime	
----	---------------	--

III. PODACI O OBOLELOM OD PROFESIONALNOG OBOLJENJA

8.	Ime i prezime obolelog od profesionalnog oboljenja		
9.	JMBG		
10.	Pol (muški - ženski)		
11.	Dan, mesec i godina rođenja		
12.	Prebivalište, odnosno boravište	Ulica i broj	
		Mesto, opština	
		Država	
13.	Mesto rada	Ulica i broj	

		Mesto, opština	
		Država	
14.	Vrsta i stepen stručne spreme obolelog od profesionalnog oboljenja		
15.	Status poboletog od profesionalnog oboljenja		u radnom odnosu rad van radnog odnosa poslodavac

IV. PODACI O NEPOSREDNOM RUKOVODIOCU OBOLELOG OD PROFESIONALNOG OBOLJENJA

16.	Ime i prezime	
17.	Radno mesto	

V. PODACI O RADNOM MESTU, POSLOVIMA I VREMENU KOJE JE OBOLELI OD PROFESIONALNOG OBOLJENJA PROVEO NA RADU NA TIM POSLOVIMA

18.	Radno mesto na koje je oboleli od profesionalnog oboljenja raspoređen	
19.	Poslovi koje je oboleli od profesionalnog oboljenja obavljao pre nego što je utvrđeno da boluje od profesionalnog oboljenja i staž osiguranja na tim poslovima	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____

VI. PODACI O VRSTI PROFESIONALNOG OBOLJENJA I MERAMA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU KOJE SU PRIMENJIVANE NA RADNOM MESTU NA KOJEM JE OBOLELI OD PROFESIONALNOG OBOLJENJA RADIO

20.	Da li je isto profesionalno oboljenje ranije utvrđeno na istim poslovima	Da Ne
21.	Da li je neko drugo profesionalno oboljenje ranije utvrđeno na istim poslovima	Da Ne
22.	Da li je oboleli od profesionalnog oboljenja radio na radnom mestu sa povećanim rizikom	Da Ne
23.	Da li je oboleli od profesionalnog oboljenja podvrgnut prethodnom i periodičnim lekarskim pregledima	Da Ne
24.	Navesti da li su mere bezbednosti i zdravlja na radu sprovedene prema aktu o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini na radnom mestu gde je utvrđeno profesionalno oboljenje	Da Ne

Datum: _____

Mesto: _____

Red. br. iz evidencije o profesionalnim oboljenjima

M.P.

ODGOVORNO LICE

_____

(ime i prezime)

VII. NALAZ I MIŠLJENJE ZDRAVSTVENE USTANOVE KOJA JE UTVRDILA POSTOJANJE PROFESIONALNOG OBOLJENJA

25.	Naziv i adresa zdravstvene ustanove u kojoj je utvrđeno profesionalno oboljenje	
26.	Dan, mesec i godina utvrđivanja profesionalnog oboljenja	
27.	Dijagnoza i šifra profesionalnog oboljenja prema MKB 10	

28.	Vrsta štetnosti - uzročni agens profesionalnog oboljenja	fizičke štetnosti	DA	NE
		hemijske štetnosti	DA	NE
		biološke štetnosti	DA	NE
		ostale štetnosti	DA	NE
29.	Mišljenje zdravstvene ustanove koja je utvrdila profesionalno oboljenje	1 - sposoban za rad na drugom radnom mestu 2 - trajno nesposoban za rad		
30.	Druge ocene i napomene			

DATUM: _____

MESTO: _____

Redni broj lekarskog dnevnika

M.P.

POTPIS LEKARA

_____

Redni broj u knjizi evidencije zdravstvene ustanove

_____

_____

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA [ ] [ ]

Datum: _____

Mesto: _____

Red. br. iz evidencije

_____

M.P.

ODGOVORNO LICE

_____

(ime i prezime)